

Universiteit Utrecht

Gedragstherapie voor en bij katten

0900-KIES GKD

Bellen met de Gedragskliniek voor
Dieren? ma & do 12:00-13:00

5 tips
rondom de
kattenbak

Beste lezer,

Deze infobrief gaat op veler verzoek over gedrag en gedragsproblemen bij katten. Deze problemen zijn veel voorkomend en niet altijd eenvoudig op te lossen.

Het team van de Gedragskliniek voor Dieren hoopt met deze infobrief bij te dragen aan het voorkomen en oplossen van deze problemen. Mochten er n.a.v. deze infobrief of andere gedragsproblemen vragen zijn, dan kunt u ons op het telefonisch spreekuur bereiken (voor contactgegevens zie elders in deze infobrief). Het team van de gedragskliniek voor dieren wenst u veel leesplezier!

Met collegiale groeten,

HET TEAM VAN DE GEDRAGSKLINIEK VOOR DIEREN

V.l.n.r.:
Matthijs Schilder
(gedragsbioloog),
Claudia Vinke
(gedragsbioloog)
Isabelle van Eijk
(dierenarts),
Yvonne van Zeeland
(dierenarts) en
vooraan
Nienke Endenburg
(psycholoog).

Consultdagen

CONSULTDAGEN HOND EN KAT:
Dinsdag van 8.15 – 14.15 uur

Telefonisch spreekuur:
maandag en donderdag
tussen 12.00 – 13.00 uur
T 0900-KIES GKD
E gedraghondkat@uu.nl

CONSULTDAGEN PAPEGAAI:
donderdag en vrijdag 9.00-12.30 uur
en op afspraak

Telefonisch spreekuur:
elke werkdag tussen
13.30-14.30 uur
T 030-2531799
E gedragpapegai@uu.nl

Universiteitskliniek voor gezelschapsdieren
Adres: Yalelaan 108
3584 CM Utrecht
www.uu.nl/diergeneeskunde/gedragskliniek

0900-KIES GKD

Bellen met de gedragskliniek voor dieren? De Gedragskliniek voor Dieren een telefonisch spreekuur op 0900-KIES GKD / 0900-5437453 (80ct/min). Het spreekuur is verruimd naar ma. en do. tussen 12:00-13:00.

Folders, Infobrieven en mapjes

Er zijn algemene folders voor eigenaren met informatie over de Gedragskliniek voor Dieren beschikbaar. Deze folders kunnen in de wachtkamer van de dierenartsenpraktijk gelegd worden, of de dierenarts kan ze gericht aan een eigenaar geven. Deze folders zijn kosteloos te bestellen door een email te sturen naar n.endenburg@uu.nl met vermelding van hoeveel folders gewenst zijn en naar welk adres ze gestuurd moeten worden.

Wild beest?

Korte historie van kattengedrag

De kat is in onze westerse wereld een geliefd huisdier. In Nederland worden om en na 2.9 miljoen katten gehouden en ongeveer 34% van onze Nederlandse huishoudens bieden een thuis aan gemiddeld 1.7 katten (NVG report, 2011). Meer dan andere gedomesticeerde dieren is de kat wellicht het meest besproken huisdier aangaande een aantal paradoxale kwaliteiten: met gemak profiteren zij van onze warme comfortabele huizen, maar zij zijn en blijven altijd onafhankelijk in hun functioneren; zijn katten nu wel of niet gedomesticeerd?; een dier dat zowel ooit heilig werd verklaard als wel werd vervolgd voor hekserij, en zelfs nu nog lijkt de kat een dier dat nog altijd wordt omgeven door mythen en fabels.

Qua gedrag kunnen katten op het eerste oog en voor veel mensen onvoorspelbaar reageren. Gedragsproblemen lijken daarom soms bijna uit het niets te kunnen ontstaan. Mogelijk door hun imago en ogenschijnlijke zelfstandigheid zien we vaak dingen over het hoofd en beseffen we niet dat we hier eigenlijk te maken hebben met een zeer stressgevoelig dier dat al bij kleine veranderingen in zijn leefomgeving van slag kan raken. In deze nieuwsbrief gaan we in op het gedrag van

de kat en geven handvaten en verklaringen voor een veelvoorkomend gedragsprobleem bij de kat: plassen naast de bak. Verder zijn er twee columns waarin respectievelijk het lot van de kat in het asiel wordt belicht en de vraag wordt beantwoord of katten kunnen leren en of katten baat kunnen hebben bij gedragstherapie.

BIOLOGIE VAN HET DIER

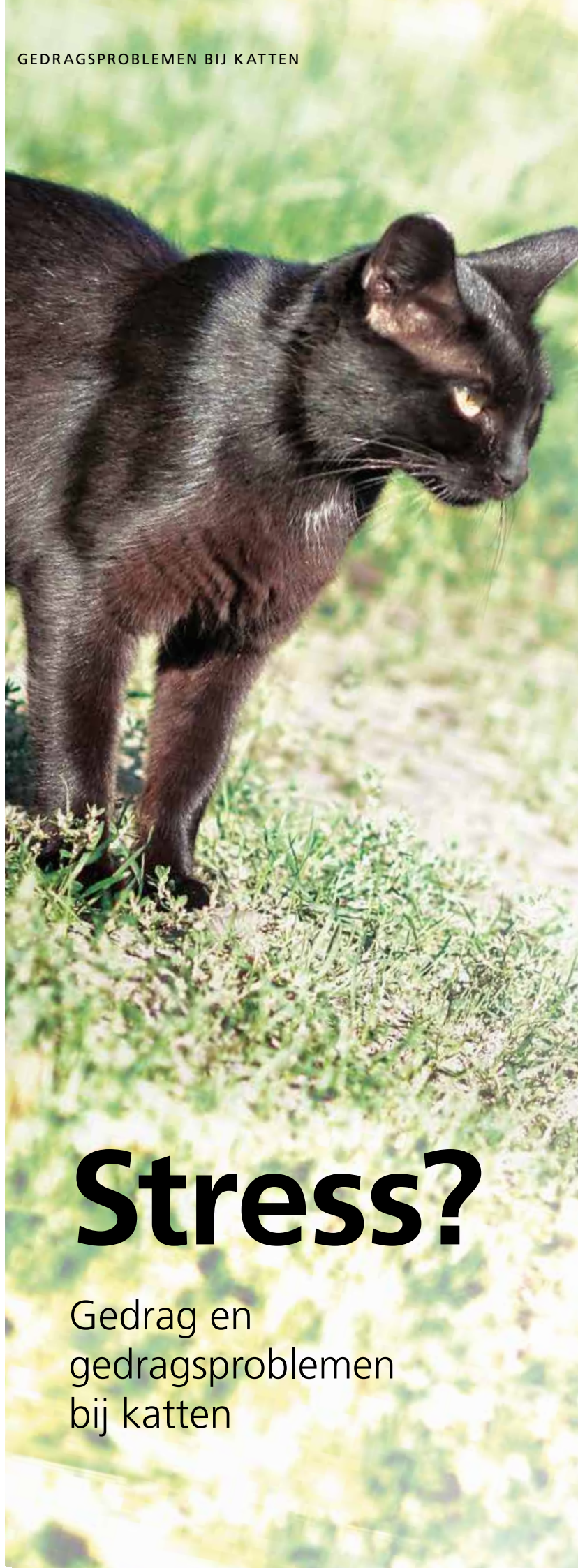
De kat is een carnivoor die van origine solitair leeft in een territorium.

In dit eigen leefgebied wordt gejaagd en in een speciaal binnen dit territorium gelegen kernterritorium, wordt gegeten en geslapen. Aan de buitenzijde van het territorium wordt geürineerd, gespreoid en gedefecceerd (die buitengrens is overigens veelal in de tuin van de burens). De ontlasting aan de randen van het territorium is tevens een boodschap voor andere katten: hier woon ik! Leyhausen (1979) meent dat huiskatten niet zozeer een ruimtelijke territorialiteit vertonen, maar dat ze elkaar in de

tijd ontlopen. Vooral sproeisels en klierproducten (o.a. aan kop en achterhand), maar ook urine en ontlasting spelen een belangrijke rol om informatie te vergaren over de potentiële concurrenten, om te communiceren, en om alles goed te timen.

De kat jaagt meestal op kleine prooidieren, zoals muizen en kleine zangvogels. Hoewel ze soms actief op jacht gaan, is de kat meer bekend om zijn sit and wait-strategie: om eten te bemachtigen gaan katten vaak een lange tijd zitten wachten tot er simpelweg een prooi voorbij wandelt. Vandaar ook het gezegde de kat uit de boom kijken. Deze statische strategie wordt uiteraard niet gehanteerd als ze erg veel honger hebben. Dan lopen ze letterlijk wel harder! De kat eet vaak kleinere porties per dag. Dit komt door de bouw van hun spijsverteringskanaal, dat relatief kort is voor een carnivoor en dat gespecialiseerd is op de vertering van hoogwaardig eiwitrijk voedsel. Om niet te lang zonder voedsel te hoeven zitten, is het voor de kat bijzonder handig om wat extra prooidieren bij de hand te hebben (surplus prooi). Vandaar dat onze huiskat met meer prooi thuiskomt dan hij op kan, of het nog niet opeet maar ergens verstopt, tot ergernis van veel eigenaren die een half aangevreten muis of vogel onder kast vinden.

Een kat in het wild leeft meestal alleen. Maar er zijn best veel studies beschikbaar waarin is gekeken hoe katten groeperen, in groepen leven en functioneren onder half-wilde omstandigheden, o.a. de Engelse boerderijstudies. Katten groeperen zich veelal onder “voedselrijke” omstandigheden, zoals die bijvoorbeeld op boerderijen te vinden zijn. Waar wij mensen zorgen voor een accumulatie van voer, bijvoorbeeld de muizen die afkomen op onze voeropslag, is het voor de kat een aantrekkelijk gebied om te bivakkeren. Een kattengroep blijkt veelal matriarchaal te zijn georganiseerd: dat betekent dat de sociale kern bestaat uit volwassen (verwante) poezen met hun nakomelingen. Daaromheen verblijft een niet verwante kater. In de boerderijstudies bleken de kattengroepen zeer tolerant ten opzichte van elkaar te zijn, maar intolerant tegen indringers. Een rangorde is niet duidelijk in dit soort groepen, maar kan aanwezig zijn (McDonalds en Apps, 1978). Van den Bos en de Cock-Buning (1994) vonden bij gedragsobservaties aan laboratoriumkatten duidelijke aanwijzingen dat sociaal poetsgedrag (elkaar likken) dominantie gerelateerd is: hogere katten likten de lagere katten vaker dan omgekeerd.

Stress?

Gedrag en
gedragsproblemen
bij katten

VEEL GEDRAGSPROBLEMEN BIJ DE KAT ONTSTAAN DOOR OMGEVINGSSTRESSOREN

Waar we vaak niet bij stil staan is dat een kat gevoelig is voor veranderingen in zijn leefomgeving. Omgevingsveranderingen kunnen bij de kat veel stress opleveren. Nu hoeft een acuut stressmoment niet heel problematisch te zijn voor een dier, maar als een situatie blijvend is en het individu er niet in slaagt om succesvolle gedragsmatige aanpassingen te doen, dan kan een chronische stresssituatie ontstaan. Veel gedragsproblemen bij de kat lijken hier dan ook hun oorsprong te hebben. Voor sommige katten is bijvoorbeeld het opnieuw inrichten van de huiskamer al aanleiding om naast de bak te gaan urineren, zich kaal te likken, of ineens agressief te worden naar de andere kat des huizes. We zullen stapsgewijs één van deze gedragsproblemen in deze informatiebrief bespreken en vanuit verschillende invalshoeken belichten, want kattengedragsproblemen kunnen in hun ogenschijnlijke eenvoud soms uitermate complex zijn.

NAAST DE BAK PLASSEN_ WAT NU?

Er kunnen vele oorzaken zijn voor een kat om naast de bak te gaan urineren, variërend van medische oorzaken (bijvoorbeeld urineweginfecties), een vuile of niet aantrekkelijke kattenbak, een voor de kat aversieve associatie rondom kattenbak (bijvoorbeeld een trauma opgelopen bij of rond de kattenbak door welke reden dan ook), een slechte onderlinge relatie tussen de katten des huizes, een slechte relatie met de buurkat, te weinig kattenbakken beschikbaar, een nog niet nader gespecificeerde stressor, een gewoonte, tot allerlei elkaar beïnvloedende combinaties van deze bovengenoemde opties. Het is jammer dat de meeste eigenaren vaak pas heel laat aan de bel trekken met het plasprobleem van hun kat, want hoe langer het voort gaat des te groter de kans dat het plassen naast de bak een gewoonte is geworden, waardoor de prognose slechter wordt.

URINEREN OF SPROEIEN?

We spraken hier voorgaand gemakshalve over urineren naast de bak, maar was het urineren of sproeien? Dat is altijd een goede eerste vraag bij de anamnese. En als er meerdere katten zijn: wie heeft het eigenlijk gedaan? Een cameraopname geeft hierbij soms ontluisterende inzichten! Voorts kan er gevraagd worden waar de plassen liggen: verspreid door het huis of op bepaalde plekken? Ook dit kan inzicht geven of we hier te maken hebben met een sproeiprobleem, of met urineren. Vanuit de biologie van de kat ligt hierin nogal een groot verschil. Sproeien is namelijk vanuit het perspectief van de kat de ultieme methode om te communiceren met andere katten. In zo'n geval denk je in de eerste instantie aan territorialiteit (eventueel gepaard gaande met stress). Bij urineren naast de bak, zal je in de eerste instantie veel eerder aan bakmanagement denken, stress, en/of medisch gerelateerde problemen.

Om urineren van sproeien te onderscheiden moet een aantal dingen worden nagegaan. Sproeisel wordt staand door de kat ergens tegen aan gespoten (dus tegen een verticaal vlak: muur, deur, stoelpoot), het zijn kleine hoeveelheden en het riekt nogal sterk. Met name sproeien wordt gebruikt voor de territoriale geurcommunicatie, dus territoriale oorzaken zouden dan een rol kunnen spelen. Dit geldt voor katers, maar overigens ook voor poezen, want die kunnen namelijk ook sproeien. Dan de tweede belangrijke vraag is, waarop is het sproeisel (of urine) gedeponeerd: willekeurig, of op specifieke plekken? Zijn die specifieke plekken nu bij de deur of bij het raam, in feite de periferie van het kernterritorium, dan is de kans groot dat territorialiteit ten grondslag ligt aan het probleem. Is het sproeisel of de urine op willekeurige plekken gedeponeerd, dan is de kans groter dat stress een rol speelt. Dat kan dan overigens nog altijd sociale stress zijn, dus stress die ontstaat door de nabijheid van andere katten waar de relatie niet goed mee is.

TERRITORIALITEIT EN SOCIALE STRESS

Territorialiteit hoort bij het natuurlijk gedrag van de kat. Bij onze huiskatten kan dit echter wel uit te hand lopen, omdat de kat bij ons woont, en soms geen uitvlucht kan vinden om een concurrerende kat te ontwijken of te ontvluchten. Bij sociale stress in een te dicht bevolkt kattengebied zullen onder natuurlijke omstandigheden individuele katten namelijk gewoon gaan migreren naar andere gebieden. Het sociale stressprobleem wordt hiermee opgelost. Onze huiskat doet dit niet zomaar, of zal wellicht zelfs niet in staat zijn om dit te doen omdat hij of zij binnen leeft. Hierdoor kunnen chronische stresssituaties ontstaan. Territorialiteit en sociale stress kan gericht zijn op, dan wel veroorzaakt worden door buurkatten of de katten uit het eigen gezin.

Indien de buurkat of de buurkatten een rol spelen, moet je in ieder geval aan de slag met het voorkomen van ontmoetingen: kattenluiken met chip voor de kat des huizes zorgen ervoor dat de buurkat niet meer in het huis kan; omheining van de tuin verbeteren en de onderkant van de ramen afplakken met folie, zijn zo enkele tips. Vaak speelt stress een belangrijke rol, want sommige katten dringen onbeschaamd in het kernterritorium van een andere kat. Indien aanpassingen aan de omgeving en management niet afdoende zijn, kan de stress van het slachtoffer worden getemperd door het gebruik van feromoonverdamers of stress reducerende voedsel supplementen. Ofschoon niet heel veel wetenschappelijk onderzoek beschikbaar is over de werkzaamheid van deze middelen,

Dit is nu typisch de kat!

kunnen sommige katten hier baat bij hebben.

Zit het probleem niet bij de buurkat, maar botert het tussen de katten des huizes niet zo goed, dan zal er naast eventuele territoriale ongetwijfeld ook stress een grote rol spelen. De katten kunnen elkaar in een huishouden immers niet ontlopen en ontvluchten, wat voor de kat in de natuur de eerste keuze zou zijn. Vechten is in ieder geval altijd de laatste keuze, dus als

je conflicten ziet tussen katten dan hebben we in feite al te maken met een urgente situatie. Desalniettemin kunnen sommige katten ook lijden in stilte: ze worden inactief, zitten vaak op het zelfde plekje, bij voorkeur hoog (op de kast), bewegen zich niet meer vrij door het huis, verstopten zich vaker, eten minder, en kunnen soms gaan sproeien of urineren op plekken die niet gewenst zijn.

Een groep katten moet altijd goed geobserveerd worden in zijn functioneren om te achterhalen wie welke rol speelt: wie jaagt de slachtoffer (de actor) en wie is het slachtoffer? Mogelijk hebben allen stress? Dat is de eerste stap. Ondertussen kunnen er in huis maatregelen worden genomen: meerdere voer- en drinkbakken, meerdere slaap-, lig- en schuilplekken (ook de hoogte in), en natuurlijk meerdere kattenbakken. Soms is de relatie zo slecht dat het slachtoffer zich niet op de grond durft te wagen om naar de kattenbak te gaan. Zoals ook hierboven genoemd voor de buurkat kunnen er altijd de-stresserende hulpmiddelen ingezet worden of zelfs medicatie, maar bedenk wel dat als de match tussen katten niet goed is dat dit nooit een succesnummer gaat worden. Voor het welzijn van de dieren, het slachtoffer maar waarschijnlijk ook voor de actor, is een herplaatsing van één van beide katten eigenlijk de enige en de beste oplossing. Wij mensen moeten daarbij accepteren dat niet alle katten een sociaal leven willen en kunnen leiden, of zoals Vicky Halls dit zo mooi samenvat:

- Sommige katten zoeken contact met soortgenoten.
- Vele katten vermijden sociaal contact met soortgenoten (als ze kunnen kiezen).
- Alle katten zijn in staat alleen te leven.
- Meeste katten zullen zich aanpassen aan een solitaire levenswijze.

URINEREN NAAST DE BAK

Uiteraard kunnen kattenbakproblemen in hun oorzaak ook simpel zijn: gewoon een te vieze bak, dus bakmanagement. Voor elke kat geldt dat de kattenbak schoon moet zijn om naast de bak plassen te voorkomen. Sommige katten kunnen ook uitermate kieskeurig zijn wat betreft de plaats van de bak. Uit de loop, een beetje rustig, is altijd een aanrader, en niet te dichtbij de voerbak. Weer andere katten prefereren alleen een bepaald soort kattenbakvulsels: let hierbij op geur, opname capaciteit en korreltype. Welke vulling de kat preferereert is altijd de vraag en het uitproberen van allerlei soorten kattenbakvullingen kan soms een lange adem vereisen.

Pijn kan soms ook een oorzaak zijn waarom een kat niet meer op zijn bak urineert, of misschien beter gezegd, niet durft te urineren. Door pijn bij het plassen kan een negatieve associatie ontstaan met de kattenbak of de omgeving rondom de bak. Die associatie kan blijven hangen ook als de (medische) oorzaak van de pijn allang is verholpen. Nogal wat katten blijven dan

naast de bak plassen als aangeleerde gewoonte. In zo'n situatie moet het gewenste bakplassen eigenlijk weer opnieuw aangeleerd worden en de bak en de omgeving van de bak moeten weer positief gemaakt worden, waarbij je de kat beloont voor het goede gedrag. Dit lijkt op de procedure die je ook hanteert om kittens aan te leren hun behoefte op de bak te doen (baktraining). Pijn kan soms herkend worden aan het gedrag: de kat lijkt wel naar de bak te willen, bezoekt de bak ook, maar loopt dan weer weg (heen en weer). Bij hevige pijn kan je een kat soms ook hoor brommen of kreunen, bijvoorbeeld bij het plassen bij een blaasontsteking en gruis plassen. Indien alle medische oorzaken zijn uitgesloten, en ook alle aan die medische oorzaken gelieerde aangeleerde aspecten zijn uitgesloten, dan moet er verder gezocht worden naar andere achterliggende oorzaken.

Soms is de oorzaak van de stress maar moeilijk voor ons mensen te achterhalen, omdat we ons simpelweg niet kunnen voorstellen wat een kat allemaal stresseert. Probeer dan voor een moment figuurlijk in de huid van de kat te kruipen en houdt de stressgevoeligheid voor veranderingen in het achterhoofd: een kat heeft het liefst alles onder controle in een voorspelbare omgeving. Katten kunnen soms van het minste of geringste gestrest raken door incidenten of momenten die vanuit ons perspectief gezien helemaal geen betrekking hebben op de kat: ruzies in het gezin, het verplaatsen van meubilair, een ander verfje op de muur, verandering in de gezinssamenstelling, een zieke baas, een raar geluid bij de bak dat wij geen raar geluid vinden. Verder moeten we kijken naar verveling door bijvoorbeeld het niet kunnen vervullen van een gedragsmatige behoefte, of misschien is er ooit iets aversiefs gebeurd op of rondom de bak waar we helemaal geen weet van hebben. Soms lijken het details, maar hier kunnen allemaal oorzaken liggen waarom een kat naast de bak is gaan plassen. Meer dan

algemene richtlijnen zijn hiervoor niet te geven, want dit blijft een zoektocht die voor elke individuele kat anders kan zijn.

De oorzaak van plasproblemen is vaak wel ook de richting naar de oplossing. Echter omdat de oorzaken zo divers kunnen zijn is het palet aan oplossingen ook divers, waarbij soms de opperste creativiteit wordt gevraagd van eigenaar en begeleider. Moet het bakmanagement aangepakt worden, vraag je zelf dan altijd af hoe dit het beste past voor deze specifieke kat in deze specifieke context. Wees altijd creatief bij het adviseren van aanpassingen indien het noodzaak is om de leefomgeving minder stresserend te maken voor de kat. Denk ook aan voldoende omgevingsverrijking en het aanbieden van speeltjes en voedselverrijking voor meer afleiding, maar ook voor het kunnen uitvoeren van bepaalde gedragsmatige behoeften van de kat. Een gevoelig onderwerp is altijd indien de samenstelling van de katten binnen het gezin niet optimaal verloopt. Uiteraard kan je beginnen om management en omgeving aan te passen, maar als dit geen oplossing lijkt te kunnen bieden kan het voor het welzijn van alle katten soms noodzakelijk zijn om een herplaatsing te overwegen. Pijnlijk voor ons mensen als liefhebbend dierenhouder, maar vaak wel in het belang van de kat. In sommige gevallen bij zware stress en ernstige gedrags- en welzijnsproblemen moeten soms zelfs (tijdelijk) psychofarmaca worden ingezet tot de situatie is veranderd, verbeterd of verholpen. De meest bekende specifiek beschreven voor plasproblemen bij de kat is amitriptyline, een tricyclische antidepressivum, of een SSRI (selective serotonin re-uptake inhibitor), zoals paroxetine (Landsberg et al., 2013). Geen van deze medicaties is overigens in Nederland geregistreerd voor katten.

Om plasproblemen te verhelpen is het dus van groot belang om allereerst medische problemen uit te sluiten. Vervolgens moet

Een paar algemene handelingen en handige tips:

- Het zo aantrekkelijk mogelijk maken van de kattenbak: kijk naar plaats en vulling.
- Meerdere kattenbakken / meerdere typen kattenbakken (overhuifd/niet overhuifd).
- Plekken waar de kat heeft geürineerd of gespreoid altijd grondig schoonmaken met Biotex® en daarna nogmaals met een sterke alcoholoplossing, zodat zowel eiwit- als vetbestanddelen goed worden verwijderd.
- NOOIT straffen voor onzindelijk gedrag. Dit verhoogt de stress en daarmee de kans op meer urineren op ongewenste plaatsen. Negeren is veel beter.
- Laat de eigenaar een dagboek bijhouden met een plattegrond van de plas of sproeiplekken in huis en daarbij de datum.

grondig worden doorgevraagd om de oorzaak (of oorzaken) van het probleem te achterhalen. Een goede anamnese is dus zeer noodzakelijk. Er zijn vele mogelijkheden om plasproblemen te behandelen, maar het is zeer afhankelijk van de individuele kat, de oorzaak en de situatie, welke maatregelen wel of niet werken. Soms zullen er meerdere dingen moeten worden uitgeprobeerd voordat de oplossing wordt gevonden. Eén ding is wel zeker: plasproblemen aanpakken zonder de oorzaak te achterhalen en op te lossen, is en blijft meestal dweilen met de kraan open!

Sproeiende kat

Is gedragstherapie voor een kat zinvol?

We leggen deze vraag voor aan collega dr Matthijs Schilder die al meer dan 25 jaar werkt bij de Gedragskliniek voor Dieren van de Faculteit Diergeneeskunde voor katten en honden met gedragsproblemen. Kan een kat überhaupt wat aangeleerd worden en is de kat wel geschikt voor gedragstherapeutisch werk?

Katten kunnen zeker wel wat leren; het gaat soms alleen wat moeizamer of wat trager dan je bij de gemiddelde hond gewend bent. Bij katten werkt spel vaak beter als bekrachtiger (beloning) dan een lekker voertje als je iets wil aanleren of afleren. Veel katten zijn namelijk niet erg voergevoelig, maar dat kan je uitproberen.

Net zoals honden kan je katten ook counter conditioneren bij bijvoorbeeld angst voor bepaalde omgevingsstimuli (omtrainen van een aanvankelijk negatieve associatie rondom een bepaalde stimulus naar een meer positieve associatie). Het kost de eigenaar alleen wel wat moeite en tijd. Bij gedragstherapie kan je uiteraard ook andere adviezen geven dan alleen maar trainingsadviezen: bijvoorbeeld de omgeving veranderen, een context veranderen, of eigenschappen van een object of stimulus veranderen. Dit kan soms uitermate succesvol zijn bij katten. Eén tip: probeer niet te blijven hangen in symptoombestrijding, maar probeer ook de daadwerkelijk oorzaak te achterhalen en te bestrijden, en wees creatief met je oplossingen. Wat voor de ene kat niet werkt, kan juist voor een andere kat een prima oplossing zijn!

De literatuur en naslagwerken voor het samenstellen van deze informatiebrief zijn te vinden op de website van de Gedragskliniek voor Dieren: <http://bit.ly/gedragskliniek-kat>

Speciale aandacht voor katten in asielen!

Collega drs Ruth van der Leij, specialiste in opleiding in de discipline van de Shelter Medicine (de discipline die zich bezig houdt met gespecialiseerde veterinaire bedrijfsmatige [voor]zorg van dieren in shelters) bij het Departement Gezelschapsdieren, weet er alles van. Wekelijks doet ze bedrijfsbezoeken en ziet hoe katten functioneren in hun nieuwe, letterlijk veelbewogen leefomgeving.

Als een kat in een opvangcentrum wordt opgenomen, is het dier of door de eigenaar afgestaan of als zwerfdier van de straat gehaald. In beide gevallen is het de vertrouwde omgeving en personen, voedsel waar het aan gewend is en het bekende dagritme kwijt geraakt en krijgt het te maken met een vreemde omgeving vol verontrustende geluiden van onbekende katten, vreemde mensen en vooral de nabijheid en geluiden van honden. Eerst acute en daarna chronische stress kan het gevolg zijn, waarbij katten zich proberen te verstoppen en slecht gaan eten. Een daling van de immuniteit en gewichtsverlies maakt de dieren kwetsbaar. Zeker in een asielomgeving waar de kans op infecties verhoogd is. Weinig katten ontlopen dan ook een respiratoire infectie tijdens hun verblijf in een opvangcentrum.

Bij de opvang van katten zou stressreductie een belangrijk aandachtspunt moeten zijn. Daar kunnen eenvoudige hulpmiddelen bij helpen. Uit eigen onderzoek blijkt dat katten die de mogelijkheid krijgen om zich na binnenkomst in een kartonnen doos te verstoppen, een snellere daling van stressgedrag laten zien dan katten die niet weg kunnen kruipen. We weten nog niet hoe groot het effect van zo'n verstopplek is op de weerstand van een kat. Het onderzoek heeft echter al duidelijk laten zien dat katten bij binnenkomst in een opvangcentrum verstoppmogelijkheden nodig hebben om sneller acute stress te reduceren.